

House of Light Κείμενα & Αρχεία για download
http://www.house-of-light.gr/com_downloads/

Αγαπητοί φίλοι,

διαβάστε αυτό το πολύ καλό reportage του Βασίλη Βιλιάρδο από τις 13 Μαρτίου 2012, για να δείτε πώς λειτουργούν τα πράγματα στη διεθνή σκηνή του παγκόσμιου θεάτρου σκιών...

Το παράδειγμα της Ισλανδίας. Ένα ιστορικό ντοκουμέντο που αποκάλυψε τα παιχνίδια των Αγορών.

Πως μία χώρα, η Ισλανδία, με πολύ μεγαλύτερα χρέη από την Ελλάδα, η οποία όμως δεν υποχρεώθηκε στο ρόλο του Δούρειου Ίππου για την εισβολή στη Ευρωζώνη, ούτε του πειραματόζωου της Γερμανίας, κατάφερε να ξεφύγει από τη χρεοκοπία και να επιστρέψει στις αγορές. Η νέα πρωθυπουργός της Ισλανδίας, επιθυμούσε να προωθήσει γρήγορα τη σύμβαση με τη Μ. Βρετανία και με την Ολλανδία. Έτσι, έφερε βιαστικά τη συμφωνία στη Βουλή, όπου τελικά εγκρίθηκε με 33 ψήφους υπέρ και 30 κατά, με την αιτιολογία ότι «το κράτος έχει συνέχεια, οπότε πρέπει να τηρούνται οι προηγούμενες δεσμεύσεις». Εν τούτοις, οι Πολίτες της χώρας είχαν εντελώς διαφορετική άποψη, με αποτέλεσμα να διαδηλώνουν συνεχώς εναντίον της συμφωνίας.

Παράλληλα, 56.000 Ισλανδοί (το 23% των συνολικών ψηφοφόρων της χώρας), κατέθεσαν έγγραφη διαμαρτυρία στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, απαιτώντας τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος. Στη συνέχεια, ο Πρόεδρος αποδέχθηκε την επιθυμία των Πολιτών, αρνούμενος να υπογράψει το νόμο που είχε ψηφισθεί από τη Βουλή.

Όπως φάνηκε λοιπόν, παρά το ότι σε μία κοινοβουλευτική δημοκρατία, στην οποία η εκτελεστική εξουσία είναι η κυβέρνηση και ο πρωθυπουργός, ενώ η νομοθετική το κοινοβούλιο, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είναι αυτός που τελικά επικυρώνει τις αποφάσεις όλων των υπολοίπων. Επομένως, η εξουσία που απορρέει από τη θέση του δεν είναι τόσο περιορισμένη, όσο μας παρουσιάζεται – γεγονός που σημαίνει πως οι ευθύνες του είναι κατά πολύ μεγαλύτερες, από αυτές όλων των υπολοίπων (ιδιαίτερα εάν τυχόν υπογράφει μνημόνια υποτέλειας, εις βάρος της εθνικής ανεξαρτησίας της χώρας του και των συνταγματικών δικαιωμάτων των Πολιτών της)''.

Η κάθε χώρα έχει τα δικά της ιδιαίτερα χαρακτηριστικά – συνήθως δεν είναι τα μέσα, με τη βοήθεια των οποίων οι Πολίτες της αντιμετωπίζουν την καταστροφή, τον πόνο και την οδύνη. Μεταξύ όλων, το σημαντικότερο είναι ίσως η πίστη απέναντι σε κάτι – απέναντι στο Θεό, στο κράτος ή σε οποιαδήποτε άλλη έννοια και θεσμό. Για παράδειγμα, οι Αμερικανοί πιστεύουν στο όνειρο της επιτυχίας (American dream) – οπότε υποφέρουν αδιαμαρτύρητα μέχρι να τα καταφέρουν, ενώ

δημιούργησαν ένα κράτος και δόμησαν μία κοινωνία, με αποκλειστικό στόχο την υλική ευτυχία. Ακριβώς για το λόγο αυτό θεοποιήθηκε ουσιαστικά ο πλούτος, άνησε ο νεοφιλευθερισμός και «μεγαλούργησαν» τα παιδιά του Σικάγου, εις βάρος του κοινωνικού κράτους προνοίας.

Αντίθετα, οι Γερμανοί πιστεύουν σε ένα ηγεμονικό κράτος στρατόπεδο, ενώ δεν έχουν στόχο την ευτυχία, αλλά τη λιγότερη δυνατή δυστυχία – θέτοντας έτσι τις βάσεις του κοινωνικού κράτους προνοίας, το οποίο όμως είναι παράλληλα αστυνομικό (η ελευθερία και η ασφάλεια είναι αντικρουόμενες έννοιες). Στα πλαίσια αυτά, επιλέγεται σκόπιμα η χαμηλή αμοιβή από την ανεργία, «τιμωρείται» ουσιαστικά ο υπερβολικός πλούτος, η χώρα τοποθετείται πάνω από όλα, ενώ απαιτείται από τους Πολίτες πειθαρχία – καθώς επίσης απόλυτη συμμόρφωση με τους αυστηρούς κανόνες του κράτους.

Συνεχίζοντας, οι Έλληνες δυστυχώς δεν πιστεύουν σε τίποτα άλλο, εκτός από τον ίδιο τους τον εαυτό – οπότε δεν εκτιμούν το κράτος τους και δεν σέβονται τους Θεσμούς ή τους κοινωνικούς και λοιπούς κανόνες συμβίωσης, με τα γνωστά μας αποτελέσματα. Η αυτοπροβολή υπερέχει της ευτυχίας, ενώ ο φθόνος αποτελεί φυσικό επακόλουθο – αφού, θεωρώντας ο καθένας πως είναι ίσος, εάν όχι καλύτερος από όλους τους άλλους, δεν αποδέχεται την επιτυχία του διπλανού (ισχυριζόμενος συνήθως πως η επιτυχία «των άλλων» προέρχεται από την τύχη, από τη διαφθορά, από τη διαπλοκή κλπ.).

Όπως φαίνεται, η πίστη των Ελλήνων στην ελευθερία αποτελεί παρελθόν – κρίνοντας τουλάχιστον από την πολιτική ηγεσία, η οποία αποδέχθηκε πως ψήφισε το εγκληματικό μνημόνιο υποτέλειας, επειδή η εξ αυτού καταστροφή θα είναι μικρότερη (ανάλογα θα είχε συμπεριφερθεί η Ελληνική ηγεσία στο 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο, εάν επέλεγε την ελεύθερη εισβολή των Γερμανών, αντί της αντίστασης – αφού η πρώτη επιλογή θα ήταν φυσικά λιγότερο καταστροφική). Προφανώς λοιπόν η αρετή και η τόλμη των Ελλήνων, βασικές προϋποθέσεις της διατήρησης της ελευθερίας, δεν κυριαρχούν πια – έχοντας πιθανότατα «απωθηθεί» από την καλοπέραση των τελευταίων δεκαετιών.

Ολοκληρώνοντας την εισαγωγή μας, οι Ισλανδοί πιστεύουν στην αυτοδιάθεση και στη συλλογικότητα, η οποία όμως δεν είναι εις βάρος της ατομικότητας – έχοντας εξελίξει την Άμεση Δημοκρατία (την ενεργό συμμετοχή δηλαδή των Πολιτών ενός κράτους στις κρίσιμες αποφάσεις, μέσω των δημοψηφισμάτων), σε βασικό πολιτικό όργανο της χώρας τους (η οποία ιδρύθηκε τον 9ο αιώνα μ.Χ. από Νορβηγούς εποίκους, ενώ διοικείται από το αρχαιότερο ενεργό ακόμη κοινοβούλιο του πλανήτη, το Althing, το οποίο ανάγεται στο 930 μ.Χ.).

Στα πλαίσια αυτά, η επιλογή της χρεοκοπίας των τραπεζών εκ μέρους τους ανεξαρτήτως κόστους, η αντίσταση των υπερήφανων, κελτικής καταγωγής Ισλανδών καλύτερα απέναντι στους διεθνείς τοκογλύφους, οι οποίοι απαιτούσαν την ανάληψη των χρεών των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων από τους Πολίτες, ήταν μάλλον αναμενόμενη.

Σε γενικές γραμμές δε, διαπραγματεύθηκαν την κρίση δανεισμού της χώρας τους (οι οικονομικές κρίσεις δεν είναι ντροπή για κανέναν, αφού όλα σχεδόν τα κράτη έχουν αντιμετωπίσει ανάλογες καταστάσεις, πολλές φορές στην Ιστορία τους), με κριτήριο το πώς θα μπορούσαν να ανταπεξέλθουν με τις υποχρεώσεις που θα αναλάμβαναν – γνωρίζοντας ότι, μία επιτυχημένη διαπραγμάτευση εξαρτάται από το εάν το χρέος γίνεται βιώσιμο, ενώ μόνο αυτό εκτιμάται από τις αγορές.

Δεν υπέκυψαν λοιπόν στις απαιτήσεις των δανειστών τους, όπως η Ελλάδα, η οποία δυστυχώς επέλεξε μία διαγραφή χρέους που συνεχίζει να μην αποτελεί βιώσιμη λύση και δεν την προστατεύει από την απόλυτη χρεοκοπία (αντί της έντιμης επιμήκυνσης του χρόνου αποπληρωμής με χαμηλά επιτόκια και με εφικτές δόσεις, χωρίς καμία διαγραφή) – ενώ θέτει σε κίνδυνο τη δημόσια και ιδιωτική περιουσία των Πολιτών της (εθνική κυριαρχία), χωρίς κανένα απολύτως αντίκρισμα.

ΤΟ ΞΕΣΠΙΑΣΜΑ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Λίγο μετά τη χρεοκοπία της Lehman Brothers, τον Οκτώβριο του 2008, το 85% του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Ισλανδίας κατέρρευσε – με αποτέλεσμα να αλλάξουν τα πάντα στη χώρα, μέσα σε λίγες μόνο ημέρες. Μέχρι εκείνη τη στιγμή οι τρεις μεγάλες τράπεζες, οι οποίες τελικά χρεοκόπησαν (Kaupthing Bank, Landsbanki, Glitnir Bank), είχαν αποκτήσει τοδεκαπλάσιο μέγεθος του ΑΕΠ της Ισλανδίας, παρά το ότι είχαν ιδιωτικοποιηθεί μόλις το 2002 – ενώ μέσα σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα είχαν εξαγοράσει, με τη βοήθεια της άμετρης μόχλευσης, πολυάριθμες επιχειρήσεις στη Σκανδιναβία, στις Η.Π.Α. και στη Μ. Βρετανία.

Σε αντίθεση τώρα με πολλές άλλες χώρες (Ιρλανδία, Γερμανία, Ισπανία κλπ.), οι κυβερνήσεις των οποίων επέλεξαν τη διάσωση των χρεοκοπημένων τραπεζών τους (θύματα της μεγαλύτερης ληστείας όλων των εποχών, εκ μέρους των Η.Π.Α.), με τα χρήματα των Πολιτών τους, οι Ισλανδοί αποφάσισαν να αφήσουν τις τράπεζες να πτωχεύσουν – με αποτέλεσμα να χάσουν τα χρήματα τους γερμανικές, γαλλικές και βρετανικές τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρείες και ιδιώτες (οι οποίοι είχαν καταθέσει χρήματα, λόγω των υψηλών επιτοκίων).

Στους χαμένους ανήκαν και οι Πολίτες της Ισλανδίας, οι οποίοι είχαν εμπιστευθεί τις αποταμιεύσεις τους στις τρεις μεγάλες τράπεζες. Δόθηκαν μόλις 20.887 € ανά καταθέτη, όσο ουσιαστικά ήταν η εγγύηση εκ μέρους του κράτους, σύμφωνα με την ευρωπαϊκή οδηγία, η οποία ίσχυε και στην Ισλανδία – αφού, παρά το ότι η χώρα δεν είναι μέλος της Ευρωζώνης, ανήκει στον ευρωπαϊκό οικονομικό χώρο, οπότε είναι υποχρεωμένη να εφαρμόζει τους κανόνες και τις συνθήκες της ΕΕ.

Ένα μεγάλο μέρος των ιδιωτικών αποταμιεύσεων λοιπόν χάθηκε, η ανεργία διευρύνθηκε επικίνδυνα, οι τιμές των προϊόντων πρώτης ανάγκης έγιναν απρόσιτες, ενώ οι κοινωνικές υπηρεσίες (παιδεία, υγεία κλπ.) έπαψαν στην κυριολεξία να υπάρχουν.

Οι δείκτες του χρηματιστηρίου κατέρρευσαν, εμφανίζοντας μεγαλύτερη πτώση από αυτούς του αμερικανικού κατά τη διάρκεια της Μεγάλης Ύφεσης του 1930, ενώ η ιδιωτική ζήτηση περιορίστηκε, μεταξύ των ετών 2007 και 2010, κατά 25%. Το εθνικό νόμισμα της χώρας, η ισλανδική κορώνα, υποτιμήθηκε κατά 50% σε σχέση με το Ευρώ, ενώ το έλλειμμα του προϋπολογισμού ανήλθε στο 13,5% (2008).

Το συνολικό δημόσιο χρέος αυξήθηκε στο 130% του ΑΕΠ (ύψους 12,14 δις \$ το 2009), με αποτέλεσμα 8.000 Ισλανδοί (320.000 συνολικός πληθυσμός) να εγκαταλείψουν τη χώρα τους, αναζητώντας εργασία στο εξωτερικό. Οι μετανάστες αυτοί αποτελούσαν το 2,5% των κατοίκων της χώρας – γεγονός που σημαίνει ότι, σε μία ανάλογη διαδικασία, οι Έλληνες μετανάστες θα έφθαναν στους 275.000 περίπου.

ΟΙ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΟΛΛΑΝΔΙΑ ΚΑΙ ΜΕ ΤΗ Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ

Στην περίπτωση των τραπεζών, φάνηκαν καθαρά τα μεγάλα ελαττώματα και οι παραλείψεις της χρηματοπιστωτικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφού τα εγγυητικά κεφάλαια για τις καταθέσεις των ιδιωτών, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή οδηγία, ήταν μόλις 47 εκ. € – ένα αστέιο ποσό, σε σχέση με τις δραστηριότητες των τραπεζών της χώρας σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, αφού αντιστοιχούσε μόλις το 1% των μέσων τραπεζικών καταθέσεων (4,7 δις €). Δηλαδή τα κεφάλαια, τα οποία όφειλαν να διατηρούν οι τράπεζες ως εγγύηση για τις αποταμιεύσεις των πελατών τους, ήταν μόλις το 1% των καταθέσεων, σύμφωνα με την ευρωπαϊκή οδηγία – η οποία, όπως φαίνεται, προβλέπει την κατάρρευση μίας μόνο τράπεζας κάποιας χώρας και όχι του συνόλου του τραπεζικού συστήματος.

Ορισμένες όμως Ευρωπαϊκές χώρες, όπως η Μ. Βρετανία και η Ολλανδία, επειδή είχαν διαπιστώσει πως τα εγγυητικά κεφάλαια για τις καταθέσεις των Πολιτών τους ήταν πολύ χαμηλά, τα είχαν αυξήσει. Και στις δύο αυτές χώρες δραστηριοποιούνταν η Ισλανδική Landsbanki, μέσω της διαδικτυακής θυγατρικής της Icesave. Η τράπεζα αυτή, λόγω του ότι προσέφερε ασυναγώνιστα επιτόκια στους πελάτες της, είχε καταφέρει να προσελκύσει 300.000 Βρετανούς καταθέτες και περισσότερους από 125.000 Ολλανδούς. Όταν λοιπόν χρεοκόπησε, οι κυβερνήσεις της Μ. Βρετανίας

και της Ολλανδίας υποχρεώθηκαν να αποζημιώσουν τους Πολίτες τους, στο ύψος των εγγυήσεων, τις οποίες οι ίδιες είχαν θεσπίσει – με αποτέλεσμα να απαιτήσουν στη συνέχεια τα χρήματα αυτά από την Ισλανδία.

Στην αρχή του 2009 ξεκίνησαν λοιπόν οι διαπραγματεύσεις της Ισλανδίας, με τη Βρετανία και την Ολλανδία – αν και πολύ δύσκολα θα μπορούσε κανείς να τις χαρακτηρίσει ως τέτοιες, αφού ουσιαστικά επρόκειτο για εντολές των δύο Ευρωπαϊκών χωρών. Κατ' επακόλουθο, η τελική συμφωνία ήταν εντελώς ασύμφορη για την Ισλανδία, αφού η Μ. Βρετανία απαιτήσε αποζημίωση ύψους 2,4 δις στερλίνες, ενώ η Ολλανδία 1,3 δις € – ποσά που ουσιαστικά αντιστοιχούσαν στο 31% του ΑΕΠ της χώρας (για παράδειγμα, στην Ελλάδα οι αποζημιώσεις αυτές θα ήταν, συγκριτικά, 68 δις € περίπου). Για κάθε ΙσλανδόΠολίτη το ποσόν αυτό θα σήμαινε μία επιβάρυνση της τάξης των 11.000 €, συν τόκους 5,55% από την 1η Ιανουαρίου του 2009 – ένα επιτόκιο υψηλότερο από αυτό που πλήρωναν οι δύο «αντίδικες» χώρες για τα δάνεια τους.

Όπως φάνηκε λοιπόν, τόσο η Ολλανδία, όσο και η Μ. Βρετανία, δεν ήθελαν μόνο να εξοφληθούν οι απαιτήσεις τους αλλά και να κερδίσουν επί πλέον – χρεώνοντας με τοκογλυφικά επιτόκια την Ισλανδία (κάτι ανάλογο συνέβη με τα δάνεια των χωρών της Ευρωζώνης προς την Ελλάδα, το 2010). Ο μοναδικός συμβιβασμός τους με την Ισλανδία ήταν η καθυστέρηση της πληρωμής (περίοδος χάριτος) τόκων και χρεολυσίων έως το 2016 – ενώ έως το 2024 όφειλαν να αποπληρωθούν όλοι οι τόκοι και τα χρεολύσια.

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΔΗΜΟΦΗΦΙΣΜΑ

Η συμφωνία είχε αποφασισθεί από την κυβέρνηση, η οποία είχε εκλεγεί τον Απρίλιο του 2009 – μία κυβέρνηση συνεργασίας των Σοσιαλδημοκρατών και του Αριστερού-Πράσινου κινήματος, η οποία ισχυριζόταν ότι όφειλε να σεβαστεί τις υποσχέσεις του προηγούμενου συντηρητικού πρωθυπουργού, από το Φθινόπωρο του 2008 (είχε εγγυηθεί την πλήρη εξόφληση των οφειλών των τραπεζών). Η νέα πρωθυπουργός επιθυμούσε να προωθήσει γρήγορα τη σύμβαση με τη Μ. Βρετανία και με την Ολλανδία, επειδή δεν ήθελε να δυσκολέψει τις συζητήσεις για την είσοδο της χώρας της στην Ευρωζώνη. Έτσι, έφερε βιαστικά τη συμφωνία στη Βουλή, όπου τελικά εγκρίθηκε με 33 ψήφους υπέρ και 30 κατά, με την αιτιολογία ότι «το κράτος έχει συνέχεια, οπότε πρέπει να τηρούνται οι προηγούμενες δεσμεύσεις».

Εν τούτοις, οι Πολίτες της χώρας είχαν εντελώς διαφορετική άποψη – με αποτέλεσμα να διαδηλώνουν συνεχώς εναντίον της συμφωνίας. Παράλληλα, 56.000 Ισλανδοί (το 23% των συνολικών ψηφοφόρων της χώρας), κατέθεσαν έγγραφη διαμαρτυρία στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, απαιτώντας τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος. Στη συνέχεια, ο Πρόεδρος αποδέχθηκε την επιθυμία των Πολιτών, αρνούμενος να υπογράψει το νόμο που είχε ψηφισθεί από τη Βουλή – διευκολύνοντας έτσι τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος, για πρώτη φορά μετά το 1944, όπου είχε επιτευχθεί η ανεξαρτησία της Ισλανδίας.

Όπως φάνηκε λοιπόν, παρά το ότι σε μία κοινοβουλευτική δημοκρατία, στην οποία η εκτελεστική εξουσία είναι η κυβέρνηση και ο πρωθυπουργός, ενώ η νομοθετική το κοινοβούλιο, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είναι αυτός που τελικά επικυρώνει τις αποφάσεις όλων των υπολοίπων. Επομένως, η εξουσία που απορρέει από τη θέση του δεν είναι τόσο περιορισμένη, όσο μας παρουσιάζεται – γεγονός που σημαίνει πως οι ευθύνες του είναι κατά πολύ μεγαλύτερες, από αυτές όλων των υπολοίπων(ιδιαίτερα εάν τυχόν υπογράψει μνημόνια υποτέλειας, εις βάρος της εθνικής ανεξαρτησίας της χώρας του και των συνταγματικών δικαιωμάτων των Πολιτών της).

Συνεχίζοντας, το απρόσμενο αυτό γεγονός σήμανε αμέσως συναγερμό στα οχυρά του διεθνούς τοκογλυφικού κεφαλαίου. Απλά και μόνο η είδηση ότι, οι φορολογούμενοι μίας χώρας θα επιτρέπóταν να αποφασίζουν μόνοι τους, εάν και κάτω από ποιες προϋποθέσεις θα αναλάμβαναν τα χρέη του κράτους τους, δημιούργησε μεγάλη αναταραχή στις παγκόσμιες χρηματαγορές. Φυσικά, οι εταιρείες αξιολόγησης υποτίμησαν αμέσως την πιστοληπτική ικανότητα της Ισλανδίας – ενώ η

κυβέρνηση συνεργασίας τάχθηκε υπέρ της συμφωνίας, με στόχο να επηρεάσει την απόφαση του δημοψηφίσματος.

Αντίθετα, η συντηρητική αντιπολίτευση τοποθετήθηκε εναντίον της συμφωνίας, συνεπικουρούμενη από κάποια διατεταγμένα ΜΜΕ – θέλοντας με αυτόν τον τρόπο να πείσει ότι, τα δύο αριστερά κόμματα ήταν ανίκανα να κυβερνήσουν(ελπίζοντας ίσως ότι το «Όχι» θα απομόνωνε την Ισλανδία από τη διεθνή κοινότητα, οπότε θα προκαλούσε την κατάρρευση της κυβέρνησης). Όπως θα δούμε δε στη συνέχεια, η αντιπολίτευση τάχθηκε υπέρ της δεύτερης συμφωνίας – γεγονός που μας θυμίζει σε μεγάλο βαθμό τη χώρα μας και τα άθλια «παιχνίδια εξουσίας» της δικής μας πολιτικής.

Εν τούτοις, οι ελεύθεροι Πολίτες της Ισλανδίας δεν ενδιαφερόταν καθόλου για τα πολιτικά παιχνίδια των κομμάτων –ψηφίζοντας «ΟΧΙ» επειδή πίστευαν εύλογα ότι, η αντιμετώπιση της χώρας τους από τους δανειστές της ήταν εντελώς άδικη. Έτσι λοιπόν, το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος (06.03.2010) ήταν σε συντριπτικό βαθμό (93,2%) εναντίον της συμφωνίας – ενώ μόλις το 1,8% ήταν υπέρ. Το γεγονός αυτό ανάγκασε τη Μ. Βρετανία και την Ολλανδία να επιστρέψουν στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων – αφού δεν μπορούσαν σε καμία περίπτωση να μην σεβαστούν την επιθυμία των Πολιτών της Ισλανδίας, μετά από μία τόσο εντυπωσιακή πλειοψηφία.

ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ

Η νέα συμφωνία με τους «δανειστές», η οποία επιτεύχθηκε σε σύντομο χρονικό διάστημα, ήταν αρκετά πιο συμφέρουσα από την πρώτη – αφού η αποπληρωμή θα ξεκινούσε το 2016, ενώ τα ποσά των τοκοχρεολυσίων δεν θα ξεπερνούσαν ποτέ το 5% των δημοσίων εσόδων της Ισλανδίας (για σύγκριση, στην Ελλάδα μόνο οι τόκοι αντιστοιχούν στο 30% περίπου των δημοσίων εσόδων). Ο χρόνος αποπληρωμής επιμηκύνθηκε έως το έτος 2046 (από το 2023 της προηγούμενης), ενώ το επιτόκιο μειώθηκε στο 3% (τυχόν περαιτέρω συγκρίσεις με την Ελλάδα, όπου, για παράδειγμα, τα ετήσια τοκοχρεολύσια δεν θα ξεπερνούσαν τα 3 δις €, θα ήταν εξαιρετικά απογοητευτική για την πολιτική ηγεσία και τις διαπραγματευτικές της «ικανότητες»).

Αυτή τη φορά η Βουλή, η κυβέρνηση και η αξιωματική αντιπολίτευση κυρίως, αποφάσισε με μεγάλη πλειοψηφία υπέρ της συμφωνίας. Εν τούτοις, επειδή ο έντιμος Πρόεδρος της Δημοκρατίας αρνήθηκε ξανά να την επικυρώσει, δεν υπέγραψε δηλαδή τον ανάλογο νόμο, διενεργήθηκε ένα νέο δημοψήφισμα – στο οποίο το 59,77% ψήφισε ξανά αρνητικά (ΟΧΙ), ενώ το 40,22% θετικά, με την κυβέρνηση να θεωρεί το αποτέλεσμα ως δική της ήττα.

Μετά το δεύτερο «ΟΧΙ» των Ισλανδών, τόσο οι Βρετανοί, όσο και οι Ολλανδοί αρνήθηκαν να διαπραγματευθούν ξανά –ανακοινώνοντας ότι θα ακολουθήσουν πλέον τη δικαστική οδό, μέσω του αρμόδιου Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου (ΕΦΤΑ) του Λουξεμβούργου. Η Ισλανδία, μαζί με το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία, είναι ένα από τα εναπομείναντα κράτη-μέλη της ΕΦΤΑ, η οποία είχε ιδρυθεί το 1960 ως το «αντίπαλο δέος» της ΕΕ (κάποτε ανήκαν επίσης η Δανία, η Φιλανδία, η Αυστρία, η Σουηδία και η Μ. Βρετανία).

Η επιτροπή ελέγχου της ΕΦΤΑ, η οποία έχει έδρα τις Βρυξέλες, τοποθετήθηκε υπέρ της Μ. Βρετανίας και της Ολλανδίας, απαιτώντας από την Ισλανδία να πληρώσει τα χρέη της τράπεζας της (Icesave), απέναντι στους πελάτες της στις δύο χώρες – όπου όμως το Κοινοβούλιο της Ισλανδίας απάντησε ότι, δεν είχε σε καμία περίπτωση καταπατήσει τις υποχρεώσεις της χώρας, οι οποίες απέρρεαν από την Ευρωπαϊκή συμφωνία (94/19/ΕΓ).

Σε κάθε περίπτωση, η κυβέρνηση της Ισλανδίας δεν είχε ποτέ αρνηθεί να αποζημιώσει τους ξένους ιδιώτες-καταθέτες των χρεοκοπημένων τραπεζών της, για τη ζημία που τους προκλήθηκε. Αντίθετα, οι απαιτήσεις τους έχουν τοποθετηθεί σε προτεραιότητα, σε σχέση με αυτές των ξένων τραπεζών και των ασφαλιστικών εταιρειών – ενώ για το σκοπό αυτό θα χρησιμοποιηθεί η περιουσία της πτωχευμένης Landsbanki, η οποία υπολογίζεται στα 594 δις κορώνες.

Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Το πλέον σημαντικό όπλο της Ισλανδίας, σε σχέση με την, επιτυχή όπως φαίνεται σήμερα, καταπολέμηση της τραπεζικής κρίσης, ήταν αναμφίβολα η ύπαρξη εθνικού νομίσματος. Η υποτίμηση της κορώνας κατά 50% απέναντι στο Ευρώ, ακρίβυνε κατά πολύ τις εισαγωγές, ενώ δημιούργησε δυσκολίες στις ξένες εταιρείες.

Αρκετές πολυεθνικές, όπως για παράδειγμα η McDonald's, εγκατέλειψαν τη χώρα – γεγονός φυσικά εξαιρετικά θετικό για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και για τα έσοδα του κράτους, αφού η φοροαποφυγή των πολυεθνικών αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους «ιούς» του συστήματος (ειδικά των μικρότερων κρατών της Ευρωζώνης, οι επιχειρήσεις των οποίων δεν έχουν τη δυνατότητα να επεκταθούν στις άλλες χώρες, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να αντισταθμιστεί η φοροαποφυγή των πολυεθνικών, καθώς επίσης η εξαγωγή των κερδών στα κράτη που έχουν την έδρα τους – μέσω του γνωστού μας transferpricing).

Οι ακριβές τιμές των εισαγομένων προϊόντων συνέβαλλαν φυσικά στην ανάπτυξη της εγχώριας βιομηχανίας, όπως επίσης στην αύξηση των εξαγωγών και του τουρισμού – λειτουργώντας ακριβώς όπως στα «οικονομικά εγχειρίδια». Έτσι, παρά το ότι η μείωση του ΑΕΠ ήταν της τάξης του -6,8% το 2009, το 2010 περιορίστηκε στο -1,1%, ενώ το 2011 ακολούθησε η ανάπτυξη (περί το 2,3%).

Το έλλειμμα του κρατικού προϋπολογισμού μειώθηκε στο 9,3% το 2009 (από 13,5% το 2008), στο 5,7% το 2010 και στο 2,9% το 2011. Φυσικά σε όρους κατά κεφαλήν ΑΕΠ, η Ισλανδία ήταν ανέκαθεν πλούσια, όπως φαίνεται από τον Πίνακα Ι που ακολουθεί:

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι: Κατάταξη διεθνώς, κατά κεφαλήν ΑΕΠ και σε δολάρια

Κατάταξη Χώρα ΑΕΠ κατά κεφαλή

21 Ισλανδία 43.226

19 Γερμανία 44.556

22 Μ. Βρετανία 39.606

24 Ιταλία 37.046

30 Ελλάδα 27.875

Πηγή: ΔΝΤ, προβλέψεις 2011

Τρία χρόνια αργότερα, παρά το ότι η χώρα δανείστηκε από το ΔΝΤ (χωρίς όμως να εφαρμόσει την υφεσιακή πολιτική του, έτσι όπως αυτή ασκείται στην Ελλάδα), η κρίση αποτελεί παρελθόν.

Δυστυχώς για όλους μας η Ελλάδα, όπως η Ιρλανδία και η Πορτογαλία, καθώς επίσης όλα τα άλλα «θύματα» που θα ακολουθήσουν, δεν έχει την πολυτέλεια του εθνικού νομίσματος – ενώ τυχόν μονομερής επιστροφή της, ειδικά μετά την ψήφιση του δευτέρου μνημονίου υποτέλειας, θα ήταν εξαιρετικά επώδυνη (για λόγους που έχουμε αναλύσει επαρκώς, σε αρκετά άρθρα μας, χωρίς φυσικά να διεκδικούμε το αλάνθαστο).

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΔΝΤ

Ο γνωστός μας υπεύθυνος του ταμείου ταξίδεψε στην Ισλανδία τον Οκτώβριο του 2008, με σκοπό να βοηθήσει τη χώρα – οι τρεις μεγάλες τράπεζες της οποίας κατέρρεαν, με χρονική απόσταση μίας εβδομάδας η μία από την άλλη. Ευτυχώς για τους Ισλανδούς, η χώρα τους ήταν πάρα πολύ μικρή για να αξίζει η λεηλασία της, ενώ η γεωπολιτική θέση της ήταν επίσης μη σημαντική.

Έτσι λοιπόν η βοήθεια εκ μέρους του ΔΝΤ, το οποίο ενέκρινε πιστώσεις ύψους 2,1 δις \$ (17% περίπου του ΑΕΠ της, όπου συγκριτικά για την Ελλάδα θα ήταν περί τα 40 δις €), παράλληλα με τα διακρατικά δάνεια των βορείων χωρών και της Πολωνίας, ήταν προς τη σωστή κατεύθυνση – αφού δεν επέβαλλε την υφεσιακή πολιτική λιτότητας, η οποία απαιτήθηκε από τη χώρα μας. Το πρόγραμμα τώρα, το οποίο καταρτίστηκε μέσα σε λίγο χρονικό διάστημα και εφαρμόστηκε πιστά, στηριζόταν σε τέσσερις βασικούς πυλώνες:

(α) Συγκροτήθηκε μία ομάδα ικανότατων δικηγόρων, η οποία εξασφάλισε το ότι, οι κρατικοποιημένες τράπεζες δεν θα αναλάμβαναν τα προηγούμενα χρέη τους (η συνολική ζημία των αγορών, από τα χρεοκοπία των τραπεζών της Ισλανδίας, ήταν περίπου 85 δις \$. Δηλαδή, 7 φορές περίπου το ΑΕΠ της χώρας – κάτι που θα σήμαινε, κατ' αναλογία για την Ελλάδα, περί τα 1,6 τρις €).

(β) Μία άλλη ομάδα έμπειρων οικονομολόγων, ανέλαβε τη σταθεροποίηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας του εθνικού νομίσματος – γεγονός που τελικά επιτεύχθηκε, αν και όχι απόλυτα, μεταξύ άλλων με τη βοήθεια του ελέγχου των κινήσεων κεφαλαίων.

(γ) Εξασφαλίστηκαν τα απαιτούμενα δανειακά κεφάλαια για τον πρώτο χρόνο – ενώ καθυστέρησαν προγραμματισμένα οι πληρωμές του δημοσίου.

(δ) Ανακεφαλαιοποιήθηκαν οι τράπεζες, κρατικοποιήθηκαν εν μέρει και διατηρήθηκε σε λειτουργία το χρηματοπιστωτικό σύστημα – αφού χωρίς αυτό θα ήταν αδύνατη η διατήρηση και η ανάπτυξη της πραγματικής Οικονομίας.

Με τη συγκεκριμένη μέθοδο καταπολεμήθηκε γρήγορα η ύφεση, επανήλθε η ανάπτυξη και δημιουργήθηκαν νέες θέσεις εργασίας – με αποτέλεσμα η ανεργία σήμερα να μην ξεπερνάει το 7%. Η Ισλανδία κατάφερε να επιστρέψει στις αγορές τον Ιούνιο του 2011, πουλώνοντας ομόλογα αξίας 1 δις \$ (8% του ΑΕΠ της, σε αναλογία με την Ελλάδα θα ήταν 19 δις €), ο πληθωρισμός έπεσε στο 7%, το δημόσιο χρέος της μειώθηκε στο 100% του ΑΕΠ της, ενώ το χρέος των τραπεζών περιορίστηκε στο 200% του ΑΕΠ της χώρας.

ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Η Ισλανδική κοινωνία αποφάσισε να διερευνήσει σε βάθος όλα όσα οδήγησαν στην καταστροφική χρεοκοπία των τραπεζών της χώρας. Έτσι λοιπόν το Κοινοβούλιο δημιούργησε μία επιτροπή, η οποία παράδωσε τα πρώτα αποτελέσματα της έρευνας της τον Απρίλιο του 2010. Στην αναφορά αυτή, έκτασης 3.000 σελίδων, ονομάζονταν επακριβώς οι ένοχοι: οι τρεις διοικητές της κεντρικής τράπεζας, ο διευθυντής της εποπτικής αρχής του χρηματοπιστωτικού συστήματος, ο πρώην πρωθυπουργός, καθώς επίσης οι υπουργοί Οικονομικών και Εθνικής Οικονομίας.

Ευθύνες όμως καταλογίστηκαν και στους σοσιαλδημοκράτες, όπως για παράδειγμα στον B.J.Sigurdsson, ο οποίος ήταν υπουργός οικονομικών για δύο χρόνια, πριν από το ξέσπασμα της κρίσης (στην περίπτωση της Ελλάδας, ο πρώην πρωθυπουργός, ο διοικητής της ΤτΕ, οι υπουργοί οικονομικών κλπ, θα ήταν προφανώς οι αντίστοιχοι ένοχοι – ενώ για τα μνημόνια οι επόμενοι).

Το Κοινοβούλιο δεν κάλυψε φυσικά τη διαπλοκή της χρηματοπιστωτικής βιομηχανίας, με την Πολιτική και τα ΜΜΕ –γεγονός που είχε συμβάλει τα μέγιστα στην απορρύθμιση του ισλανδικού τραπεζικού τομέα. Στις αρχές δε του Οκτωβρίου του 2010, αποφάσισε να οδηγήσει τον πρώην πρωθυπουργό κ.Haarde ενώπιον ενός ειδικού δικαστηρίου, θεωρώντας τον ως έναν από τους κυρίους υπαίτιους της τραγωδίας. Για το λόγο αυτό συνεδριάζει ένα ειδικό δικαστήριο, το οποίο ιδρύθηκε το 1905 (Landsdomur), για πρώτη φορά στην Ιστορία του.

Σύμφωνα τώρα με πολλούς αναλυτές, οι Ισλανδοί Πολίτες δεν θα μπορούσαν να αμυνθούν εύκολα απέναντι στις τεράστιες πιέσεις της Μ. Βρετανίας και της Ολλανδίας, εάν η χώρα τους ήταν μέλος της Ευρωζώνης – γεγονός που μάλλον το γνωρίζουν και οι ίδιοι οι Ισλανδοί, αφού τοποθετούνται σε

δημοσκοπήσεις εναντίον της εισόδου, με ποσοστό 55,7%(αρνούμενοι, όπως λέγεται, να μεταλλαχθούν σε προτεκτοράτο της Ευρωζώνης).

Η ΙΣΛΑΝΔΙΑ ΣΗΜΕΡΑ

Οι τράπεζες της Ισλανδίας διέγραψαν το 20-25% των δανείων πολλών νοικοκυριών, ποσά τα οποία αντιστοιχούν στο 13% του ΑΕΠ της χώρας, μειώνοντας το βάρος των χρεών για περισσότερο από το ένα τέταρτο του πληθυσμού. Η ενέργεια αυτή αφενός μεν αποζημίωσε τους ασθενέστερους από όσους είχαν απώλειες στις καταθέσεις τους, μετά τη χρεοκοπία των τραπεζών, αφετέρου δε προκάλεσε μία μερική αναδιανομή των εισοδημάτων, προς όφελος της μικρομεσαίας τάξης— κάτι που τελικά «εκβάλλει» στην αύξηση της κατανάλωσης (ΑΕΠ), η οποία συνήθως ελάχιστα επηρεάζεται από τα πολύ πλούσια εισοδηματικά στρώματα.

Επιπλέον, με απόφαση του ανώτατου δικαστηρίου της χώρας, θεωρήθηκαν παράνομα τα δάνεια που ήταν συνδεδεμένα με ξένα νομίσματα – με αποτέλεσμα να μη χρειάζεται πλέον τα νοικοκυριά να καλύπτουν τις απώλειες (από την υποτίμηση) της ισλανδικής κορόνας. Χωρίς τη διαγραφή του χρέους, οι ιδιοκτήτες ακινήτων θα λύγιζαν υπό το βάρος των δανείων τους, μετά την εκτόξευση του χρέους στο 240% των εισοδημάτων το 2008.

Η οικονομία της Ισλανδίας θα αναπτυχθεί φέτος με ρυθμό υψηλότερο από το μέσο όρο των αναπτυσσόμενων χωρών, σύμφωνα με εκτιμήσεις του ΟΟΣΑ. Τέλος, οι τιμές των ακινήτων στη χώρα είναι σήμερα μόνο περίπου 3% χαμηλότερες από τις τιμές που ίσχυαν το Σεπτέμβριο του 2008, λίγο πριν από την κρίση (δυστυχώς, στα πλαίσια της πλύσης εγκεφάλου των Ελλήνων από κάποια διατεταγμένα ΜΜΕ, οικονομικός τηλεπαρουσιαστής ισχυρίστηκε ότι, οι τιμές των κατοικιών στην Ισλανδία είναι κατά 50% χαμηλότερες, από αυτές του 2008!).

Τέλος, ο οίκος Fitch αναβάθμισε πρόσφατα την αξιολόγηση της Ισλανδίας, ενώ δήλωσε ότι «ήταν επιτυχημένη η ανορθόδοξη πολιτική της για την καταπολέμηση της κρίσης». Όπως λέγεται δε, η προσέγγιση της Ισλανδίας για την αντιμετώπιση της κατάρρευσης ήταν να θέτει κάθε φορά τις ανάγκες του πληθυσμού της, επάνω από εκείνες των αγορών.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Η αναφορά στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των κρατών, καθώς επίσης στις διάφορες οικονομικές κρίσεις ανά τον κόσμο, δεν θα είχε μεγάλη σημασία, εάν δεν υπήρχε η πρόθεση να διδαχθεί κανείς από αυτά. Όσον αφορά λοιπόν τις ηγετικές δυνάμεις θα λέγαμε ότι, αποκλειστικός στόχος των Η.Π.Α., όταν αναλαμβάνουν τη διαχείριση κρίσεων με τη βοήθεια του ΔΝΤ, είναι το κέρδος – καθώς επίσης τα γεωπολιτικά τους συμφέροντα. Επομένως, η λεηλασία τόσο του ιδιωτικού, όσο και του δημόσιου πλούτου, καθώς επίσης η «κατάταξη» των αδύναμων οικονομιών στις χώρες επιρροής τους.

Αντίθετα, ο στόχος των βορείων ευρωπαϊκών χωρών είναι η αποφυγή της ζημίας – ειδικά δε της Γερμανίας, επί πλέον η προσάρτηση εδαφών, αφού ανέκαθεν ενδιαφερόταν περισσότερο για εμπράγματα περιουσιακά στοιχεία, παρά για (άχρηστα) χρήματα. Επομένως, προέχει η εξασφάλιση τόσο των τραπεζών τους, όσο και του δημοσίου τους, από τυχόν ζημιές.

Τέλος, από την επιτυχημένη αντιμετώπιση της κρίσης χρέους εκ μέρους της Ισλανδίας συμπεραίνουμε ότι, οι Πολίτες μίας χώρας έχουν τη δύναμη να αλλάξουν τη μοίρα τους – αρκεί να την πάρουν στα δικά τους χέρια. Οι Ισλανδοί πέτυχαν να επιβάλλουν δημοψηφίσματα, με τη συνδρομή του Προέδρου της Δημοκρατίας τους – την οποία κατάφεραν να εξασφαλίσουν με ειρηνικές διαδηλώσεις και με τη μεθοδική συλλογή υπογραφών (ενώ σε κάποιες άλλες χώρες, συνέβαλλε η μαζική αποχή από τους χώρους εργασίας).

Αντίθετα, εμείς οι Έλληνες δεν καταφέραμε δυστυχώς να επιβάλλουμε δημοψηφίσματα, όπως για παράδειγμα σε σχέση με την ανάμιξη του ΔΝΤ στα εσωτερικά της χώρας μας (Μάιος του 2010), με

το πρώτο εγκληματικό μνημόνιο (Ιούλιος 2011) και με το δολοφονικό δεύτερο (Φεβρουάριος 2012). Εκτός αυτού, μάλλον επιτρέψαμε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να αποφύγει τις μεγάλες ευθύνες του – καθώς επίσης στις «συμμορίες» των διεθνών τοκογλύφων να μας τρομοκρατήσουν, μεταξὺ άλλων με τις γνωστές ενέργειες τους κατά τη διάρκεια των μαζικών διαδηλώσεων. Φυσικά δεν πρέπει να υποτιμηθεί η παραδειγματική τιμωρία των υπευθύνων για την κρίση από την Ισλανδική Δικαιοσύνη – ένα «δίδαγμα», το οποίο δεν πρέπει να ξεχασθεί από τους Έλληνες.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η Ισλανδία, στο ξεκίνημα της κρίσης (2008), είχε δημόσιο χρέος στο 130% του ΑΕΠ και χρέος τραπεζών στο 1.000% του ΑΕΠ – ενώ φυσικά είχε χάσει την πρόσβαση στις αγορές χρηματοδότησης. Τρία χρόνια αργότερα (2011), η χώρα επανήλθε στην ανάπτυξη, μείωσε το δημόσιο χρέος της στο 100% του ΑΕΠ, καθώς επίσης το τραπεζικό στο 200% του ΑΕΠ, ενώ η ανεργία περιορίστηκε στο 7% και επέστρεψε στις αγορές.

Η Ελλάδα αντίστοιχα, στο ξεκίνημα της κρίσης (2009), είχε δημόσιο χρέος στο 120% του ΑΕΠ, χρέος τραπεζών στο 23% και ανεργία στο 9%. Τρία χρόνια αργότερα, το δημόσιο χρέος έφτασε στο 170%, οι τράπεζες ουσιαστικά χρεοκόπησαν παρά το μηδαμινό χρέος τους, λόγω της κατοχής ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου, η ανεργία εκτοξεύθηκε στο 21%, η ύφεση στο -7% και η Βουλή μετέτρεψε το σύνολο του χρέους σε ενυπόθηκο – παραδίδοντας την εθνική μας κυριαρχία και μετατρέποντας την πατρίδα μας σε προτεκτοράτο των Βρυξελλών.

Μετά τη διαγραφή χρέους (PSI), το νέο δανεισμό για την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών, καθώς επίσης τα ελλείμματα του προϋπολογισμού (2012), το δημόσιο χρέος θα «μειωθεί» στο 155% του ΑΕΠ (άρθρο μας «λογιστικές αλχημείες») –συνεχίζοντας να είναι κατά πολύ υψηλότερο από το 2009 και φυσικά μη βιώσιμο, παρά το ότι η Ελλάδα οδηγήθηκε εγκληματικά στη χρεοκοπία (χωρίς να ξεχνάμε τις τεράστιες ζημίες των ασφαλιστικών ταμείων, από τη διαγραφή).

Όπως έχουμε τονίσει δε πολλές φορές, αυτό που έχει σημασία δεν είναι αυτού καθ'αυτού το ύψος του χρέους, αλλά οι δυνατότητες αποπληρωμής του – οι οποίες συνεχίζουν να μην υφίστανται στην Ελλάδα, παρά τη (δήθεν) επιτυχημένη ανταλλαγή ομολόγων. Ουσιαστικά λοιπόν, παρά το ότι είναι εξαιρετικά θετικό να σου μειώνεται το χρέος από μία τράπεζα κατά 30%, όταν ταυτόχρονα απαιτεί την υποθήκη του σπιτιού σου, καταδικάζοντας σε στην ανεργία (ύφεση), με αποτέλεσμα στο τέλος, αφού δεν θα μπορείς να πληρώσεις τις δόσεις, να σου πάρει το σπίτι, πρόκειται για μία καταφανή παγίδα, για την οποία είναι μάλλον οξύμωρο να θριαμβολογούμε.

Άλλωστε, η απρόσμενη «επιτυχία» της ανταλλαγής (PSI), η μεγάλη προθυμία δηλαδή των κατόχων ομολόγων να τα δώσουν άμεσα, στο 25% της αξίας τους, είναι αρκετά εύγλωττη από μόνη της – αφού, εάν δεν πίστευαν πως η Ελλάδα θα χρεοκοπήσει, δεν θα είχαν καμία διάθεση να χάσουν τα 75 €, από τα 100 € που έδωσαν για να τα αγοράσουν (ευχόμενοι, όπως πάντοτε, να κάνουμε μεγάλο λάθος, σε σχέση με τις απαισιόδοξες εκτιμήσεις και προβλέψεις μας).

Ίσως οφείλουμε να προσθέσουμε εδώ ότι, τα νέα Ελληνικά ομόλογα, αυτά δηλαδή που θα αντικαταστήσουν τα προηγούμενα, διαπραγματεύονται ήδη στις σκιώδεις αγορές, στο 80-85% της ονομαστικής τους αξίας – παρά το ότι είναι εγγυημένα από το EFSF, ενώ υπάγονται στο αποικιοκρατικό αγγλικό Δίκαιο (ενυπόθηκα κλπ.). Αυτό σημαίνει ότι, ανεξάρτητα από το τι πιστεύουμε εμείς, οι αγορές θεωρούν πλήρη αποτυχία το PSI (κυρίως επειδή δεν καθιστά βιώσιμο το ελληνικό χρέος), προβλέπουν την άτακτη χρεοκοπία στα τέλη του 2012 και δεν πιστεύουν ότι θα πληρωθούν τα νέα ομόλογα στο 100% της ονομαστικής τους αξίας.

Φυσικά το «πόκερ των κερδοσκόπων» δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί, όπως έχουμε ήδη αναφέρει, για τα ομόλογα βρετανικού δικαίου, του ΟΣΕ κλπ. – με τα hedge funds να έχουν πάρει τις τελικές θέσεις για τη μάχη στα τέλη Μαρτίου (ενώ κανένας δεν μπορεί να προβλέψει τα αποτελέσματα της πληρωμής των CDS ή των αγωγών εναντίον της Ελλάδας, εκ μέρους όλων όσων έχασαν τα χρήματά τους, κυρίως από την ενεργοποίηση των CACs).

Ολοκληρώνοντας, μέχρι στιγμής φαίνεται ότι εμείς οι Έλληνες αποδεχόμαστε στωικά τη μοίρα μας, χωρίς να αντιδρούμε και χωρίς να ενδιαφερόμαστε για το μέλλον το δικό μας, της πατρίδας μας και των παιδιών μας – γεγονός που αποτελεί μία ακόμη «θλιβερή πρωτοπορία» μας, η οποία συμπληρώνει την ήδη υπάρχουσα: το ότι είμαστε η μοναδική μέχρι σήμερα χώρα, οι εργαζόμενοι της οποίας αποδέχθηκαν, χωρίς να επαναστατήσουν, τη μείωση των ονομαστικών αμοιβών τους.

Βέβαια, όπως γράφει ο Κ. Καστοριάδης με τον τίτλο «Είμαστε υπεύθυνοι για την Ιστορία μας», “...Το Μάρτιο του 1968 θα έλεγε κανείς με σιγουριά ότι, ο γαλλικός πληθυσμός ήταν εντελώς αποχαυνωμένος. Όμως, δύο μήνες μετά ήρθε ο Μάης....Κανείς, ποτέ, δεν προέβλεψε μία κοινωνική έκρηξη ή μία ριζική αλλαγή στη στάση του πληθυσμού. Η Ιστορία είναι δημιουργία”.

ΥΓ: Ο «Μάης του ’68», γνωστός και ως «Γαλλικός Μάης», περιγράφει την πολιτική και κοινωνική αναταραχή που ξέσπασε στη Γαλλία, κατά τη διάρκεια των μηνών Μαΐου-Ιουνίου του 1968. Τα γεγονότα ξεκίνησαν από κινητοποιήσεις των Γάλλων μαθητών και φοιτητών, επεκτάθηκαν με γενική απεργία των Γάλλων εργατών (στην οποία συμμετείχε το 70% σχεδόν του συνόλου των εργαζομένων) και τελικά οδήγησαν σε μία πολιτική και κοινωνική κρίση – η οποία άρχισε να παίρνει διαστάσεις επανάστασης, ενώ οδήγησε στη διάλυση της Γαλλικής Εθνοσυνέλευσης και την προκήρυξη εκλογών, από τον τότε πρόεδρο.

Μερικοί φιλόσοφοι και ιστορικοί έχουν υποστηρίξει ότι, η εξέγερση ήταν το πιο σημαντικό επαναστατικό γεγονός του 20ου αιώνα, επειδή δεν πραγματοποιήθηκε από ένα μεμονωμένο πλήθος, όπως οι εργαζόμενοι ή οι φυλετικές μειονότητες, αλλά ήταν μια παλλαϊκή εξέγερση, άνευ φυλετικών, πολιτιστικών, ηλικιακών και κοινωνικών διακρίσεων.

Τέλος, ο όρος «Μάης του ’68» έγινε συνώνυμο με την αλλαγή των κοινωνικών αξιών. Στη Γαλλία, θεωρείται ως σημείο-σταθμός για τη μετάβαση από το «φεουδαρχικό» συντηρητισμό, στις φιλελεύθερες, δημοκρατικές ιδέες (ισότητα, ανθρώπινα δικαιώματα κλπ.). Στην Ευρώπη, αποτέλεσε έμπνευση για παρόμοιους κοινωνικούς αγώνες, αλλά και αφορμή για μία ευρύτερη ρήξη με το κομματικοκεντρικό κράτος-δυνάστη.

Βασίλης Βιλιάρδος (copyright) - Αθήνα, 11. Μαρτίου 2012 - viliardos@kbanalysis.com